

Kontakty z Mediami i
Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej

KOMUNIKAT PRASOWY nr 12/11

Luksemburg, 1 marca 2011

Wyrok w sprawie C-236/09

Association belge des Consommateurs Test-Achats ASBL i in.

Uwzględnianie płci ubezpieczonego jako czynnika ryzyka w umowach ubezpieczeniowych stanowi dyskryminację

Reguła jednolitych dla obu płci składek i świadczeń będzie miała zastosowanie od dnia 21 grudnia 2012 r.

Dyrektywa 2004/113/WE¹ zakazuje wszelkiej dyskryminacji ze względu na płeć w zakresie dostępu do towarów i usług oraz dostarczania towarów i usług.

I tak dyrektywa zakazuje, co do zasady, uwzględniania kryterium płci przy obliczaniu składek i świadczeń ubezpieczeniowych na podstawie umów ubezpieczenia zawartych po dniu 21 grudnia 2007 r. Przewiduje jednak wyjątek² polegający na tym, że, poczynając od tego dnia, państwa członkowskie mogą dopuścić odstępstwa od reguły składek i świadczeń jednolitych dla obu płci, o ile będą mogły zapewnić, że dane aktuarialne i statystyczne, na podstawie których dokonano wyliczeń, są regularnie uaktualniane i ogólnodostępne. Odstępstwa są dozwolone jedynie w sytuacji, gdy prawo krajowe nie stosuje jeszcze reguły składek i świadczeń jednolitych dla obu płci. Pięć lat po transpozycji dyrektywy, czyli 21 grudnia 2012 r., państwa członkowskie powinny dokonać ponownej analizy uzasadnienia dla tych odstępstw, biorąc pod uwagę najbardziej aktualne dane aktuarialne i statystyczne oraz sprawozdanie Komisji sporządzone po trzech latach od transpozycji dyrektywy.

Association belge des Consommateurs Test-Achats ASBL oraz dwie osoby fizyczne wniosły do belgijskiego Cour constitutionnelle skargę o stwierdzenie nieważności belgijskiej ustawy transponującej dyrektywę. W związku z tą skargą sąd belgijski zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości o dokonanie oceny ważności odstępstwa wprowadzonego w dyrektywie w świetle norm prawnych wyższego rzędu, tj. zasady równości kobiet i mężczyzn, usankcjonowanej prawem Unii.

W dzisiejszym wyroku Trybunał podkreślił w pierwszej kolejności, że zgodnie z art. 8 TFUE Unia, we wszystkich swoich działaniach, zmierza do zniesienia nierówności oraz do wspierania równości mężczyzn i kobiet. Przy stopniowym urzeczywistnianiu tej równości to do prawodawcy Unii należy określenie, kiedy powinna nastąpić jego interwencja, z uwzględnieniem ewolucji warunków gospodarczych i społecznych w Unii. Następnie Trybunał zaznaczył, że z tą właśnie myślą prawodawca Unii postanowił w dyrektywie, że **różnice w zakresie składek i świadczeń wynikające z użycia czynnika płci przy ich obliczaniu powinny zostać zniesione najpóźniej do dnia 21 grudnia 2007 r.** Jednak z uwagi na to, że w czasie, kiedy przyjmowano dyrektywę, stosowanie czynników aktuarialnych związanych z płcią było szeroko rozpowszechnione przy świadczeniu usług ubezpieczeniowych, prawodawca miał prawo wdrażać regułę składek i świadczeń jednolitych dla obu płci w sposób stopniowy i **z zachowaniem właściwych okresów przejściowych.**

W tej kwestii Trybunał przypomniał, że dyrektywa wprowadziła wyjątek od ogólnej reguły składek i świadczeń jednolitych dla obu płci, ustanowionej tą samą dyrektywą, poprzez umożliwienie

¹ Dyrektywa Rady 2004/113/WE z dnia 13 grudnia 2004 r. wprowadzająca w życie zasadę równego traktowania mężczyzn i kobiet w zakresie dostępu do towarów i usług oraz dostarczania towarów i usług (Dz.U. L 373, s. 37).

² Artykuł 5 ust. 2 dyrektywy 2004/113

państwom członkowskim podjęcia, do dnia 21 grudnia 2007 r., decyzji o zezwoleniu na istnienie proporcjonalnych różnic między ubezpieczonymi w przypadkach, w których użycie płci jest czynnikiem decydującym w ocenie ryzyka, na podstawie odpowiednich i dokładnych danych aktuarialnych i statystycznych.

Uprawnienie to zostanie ponownie zbadane 5 lat po dniu 21 grudnia 2007 r. z uwzględnieniem sprawozdania Komisji, lecz **wobec braku w dyrektywie przepisu dotyczącego okresu stosowania tych różnic, państwa członkowskie, które skorzystały z omawianego uprawnienia, są upoważnione do tego, by zezwalać ubezpieczycielom na takie nierówne traktowanie bez ograniczenia w czasie.**

W tych okolicznościach istnieje, zdaniem Trybunału, **niebezpieczeństwo, że wyjątek od równego traktowania kobiet i mężczyzn przewidziany w dyrektywie znajdzie bezterminowe przyzwolenie w prawie Unii.** W konsekwencji przepis pozwalający zainteresowanym państwom członkowskim na utrzymywanie, bez ograniczenia czasowego, odstępstwa od reguły składek i świadczeń jednolitych dla obu płci jest **sprzeczny z urzeczywistnianiem celu równego traktowania kobiet i mężczyzn i powinien zostać uznany za nieważny z upływem odpowiedniego okresu przejściowego.**

W konsekwencji Trybunał orzekł, że w sektorze usług ubezpieczeniowych **odstępstwo** od ogólnej zasady składek i świadczeń jednolitych dla obu płci jest **nieważne ze skutkiem na dzień 21 grudnia 2012 r.**

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku znajduje się na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106